

יום ד', ט"ו באדר ב' תשס"ג

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"שושן פורים":

ברחבי ישראל ובתפוצות הגולה מוחג חג הפורים ב-י"ד באדר. בירושלים, כבשושן הבירה בשעתה, או כבכל עיר מוקפת חומה מימי יהושע יהושע בן-נון, חוגגים את פורים היום, ב-ט"ו באדר. יום זה נקרא "שושן פורים" או "פורים דכרכים", כלומר פורים המוחג בערים סגורות בחומה – לעומת "פורים של פרזות", המוחג ב-י"ד באדר, בערים שלא היו מוקפות בחומה. הסיבה לקביעה זו מוסברת היטב במגילת אסתר. היהודים נלחמו באויביהם מלחמת מגן וישועה ב-י"ג באדר, ונחו ממלחמתם למחרת, ב-י"ד בו. לכן נקבע יום זה ליום של משתה ושמחה. אולם בשושן הבירה ניתנה ליהודים רשות ללחום באויביהם גם ב-י"ג וגם ב-י"ד באדר, ורק ב-ט"ו בו נחו מאויביהם. לכן נקבע ט"ו באדר יום שמחה ליהודי הבירה. על-מנת לחלוק כבוד לארץ-ישראל, שעמדה אז בחורבנה, קבעו חכמי הדור להאציל מייחודה של שושן הבירה גם על ערי ארץ-ישראל, שהיו מוקפות חומה מימות יהושע בן-נון. קריטריון זה נקבע גם משום כיבוש ארץ-ישראל בימי יהושע וגם משום היותו הראשון לצאת ולהלחם בעמלק, שמזרעו יצא המן. בירושלים, שלגביה אין ספק להיותה מוקפת חומה בימות יהושע בן-נון, קוראים אפוא את המגילה ונוהגים מנהגי פורים רק היום, ט"ו באדר, הוא "שושן פורים". ואילו במקומות שלגבי מיקומם או שלגבי מועד בניית חומותיהם יש ספק – כגון עכו, טבריה, יפו וכו' – קוראים את המגילה גם ב-י"ד וגם בט"ו באדר.

[יהדות – הלכה למעשה]

נוהג זה של **יומיים פורים**, השונה הוא מזה של **היום השני של יום טוב בגלות**, מעלה שאלה אחרת, מענייני דיומא בארץ, והיא **מה עדיף – להיות מוקף חומה או לא?** שאלה זו מקבלת משנה תוקף כאשר הדעות כה חלוקות, והמחלוקת נובעת לא רק משיקולים בטחוניים (גם במגזר זה הדעות אינן תמימות) אלא גם מעצם השקפות עולם שונות. אפילו 'פרט קטן' בתוך שאלה מורכבת זו – האם **להקים גדר סביב יישוב** או לא – הוא שאלה 'טעונה' מאד. ועוד, מה צריכה להיות תגובה יהודית למלחמה שנכפתה עלינו? האם טוב ליהודים להתפזר לחדרים אטומים פרטיים, ובכך להפרד זה מזה? או ...? אולי אפשר לחפש תשובה יהודית לשאלות אלה בתוך המגילה.

בשתי אמרות ב'מגילה': **"ויאמר המן למלך אחשוורוש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים..."** [שם ג' 8], ו: **"ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי, לך כנוס את כל היהודים ... וצומו עלי..."** [ד' 15-16], וגם במצוות היום (מקרא מגילה, משלוח מנות, מתנות לאביונים, סעודת פורים) מודגש הצורך של יהודים להיות **ביחד** – גם בשעת צרה, גם בשעת שמחה.

בתקופה הראשונה של נישואינו, ברברה ואני נהגנו להתפלל בבית כנסת של העדה המרוקאית בטורונטו. ליל שבת אחד שמתי לב שהמתפללים עברו ממקומות הקבועים שלהם בבית"כ וישבו בקרבת איש אחד. כאשר שאלתי לאחר התפילה, מה פשר לדבר, נענית כי אותו איש יושב שבעה [לא עלינו], וזו הדרך שהקהילה מזדהה עם צערו – יושבים איתו ביחד. בהזדמנות אחרת, ראיתי אותה תופעה, אך להפתעתי האווירה הפעם היתה חגיגית – דבר שלא הסתדר עם הבנתי הקודמת להתנהגות זו. כפי שניחשתם, הסיבה הפעם היתה שמחה של משפחה אחת בקהילה – אך תגובת המתפללים היתה זהה –

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**

יום ד', ט"ו באדר ב' תשס"ג

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כמובן יושבים ביחד! זו התגובה שאנחנו נוהגים לצפות מאחינו שבגולה כלפינו; לע"ד, זו צריכה להיות התגובה שעלינו לצפות מעצמנו – דווקא בימים אלה.

”כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב.” [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל